

УДК 336.71

ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В УКРАЇНІ

Вовчак Ольга Дмитрівна,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри банківської справи та фінансових технологій
Навчально-наукового інституту банківських технологій та бізнесу
Університету банківської справи
e-mail: vovchak.olga@meta.ua; ORCID ID: 0000-0002-8858-5386

Єндоренко Любов Олексіївна,

здобувач освітнього ступеня на науковому рівні «доктор філософії»,
Університет банківської справи
e-mail: liub.chernenko2017@gmail.com; ORCID ID: 0000-0001-9235-310X

Анотація. Проаналізовано передумови становлення і розвитку фінансового моніторингу в банківському секторі України. Значна увага приділяється нормативно-правовій базі, зокрема, що діяла з початку запровадження національної системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, так і до сьогодні: зазначені ключові зміни в сучасному законодавстві в частині ризик-орієнтованого підходу, кейсового звітування, порогових фінансових операцій, кількості ознак, що підлягатимуть обов'язковому фінансовому моніторингу, визначено суб'єктів державного і первинного фінансового моніторингу, оцінено основні нормативні акти, що регулюють чи регулювали фінансовий моніторинг у банківському секторі. Обґрунтовано, що важливим та продуктивним етапом є період із 2002 року. У той час було розроблено нормативно-правове регулювання у законодавстві України. Розглянуто особливості створення і розвитку Державної служби фінансового моніторингу України, формування та мету впровадження Стратегії розвитку системи запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року. З'ясовано вплив міжнародних правових актів / організацій, у тому числі FATF, MONEYVAL, Еґмонтська група, Директиви (ЄС) та інші, які застосовували свої заходи впливу на Україну у сфері фінансового моніторингу, цим самим спонукаючи до вдосконалення законодавства на теренах України.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, фінансування тероризму, фінансування розповсюдження зброї масового знищення, легалізація (відмивання) доходів, протидія відмиванню коштів, банківський сектор, закон.

Формул: 0; рис.: 0; табл.: 0; бібл.: 10.

INSTITUTIONAL AND LEGAL ASPECTS OF ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE FINANCIAL MONITORING SYSTEM IN UKRAINE

Vovchak Olga,

Doctor of Economics, Professor,
Head of the Department of Banking and Financial Technologies
Educational and Scientific Institute of Banking Technologies and Business
Banking University
e-mail: vovchak.olga@meta.ua; ORCID ID: 0000-0002-8858-5386

Yendorenko Lyubov,

Ph. D. student
Banking University
e-mail: liub.chernenko2017@gmail.com; ORCID ID: 0000-0001-9235-310X

Abstract. The article analyzes the prerequisites of formation and development of financial monitoring in the banking sector of Ukraine. The purpose of the article is to reveal the essence of transformational changes in financial monitoring in the banking sector of Ukraine. study of institutional and legal preconditions for the formation and development of the financial monitoring system in Ukraine. Considerable attention is paid to the normative-legal basis, in particular, which acted from the beginning of the introduction of a national system for prevention and countering to legalization (laundering) of the proceeds of crime or terrorist financing and financing proliferation of weapons of mass destruction, and until today: these key changes in the current legislation in terms of risk-oriented approach, case reporting, threshold financial transaction, number of features that are subject to mandatory financial monitoring, subjects of state and primary financial monitoring are determined the main normative acts regulating or regulated financial monitoring in the banking sector are evaluated etc. It is based that an important and productive stage is the period since 2002, at that time, regulatory and legal regulation in the legislation of Ukraine was developed. The peculiarities of the creation and development of The State Financial Monitoring Service of Ukraine, the formation of the implementation of the Strategy on the prevention and counteraction to legalization (laundering) of the proceeds from crime, terrorist financing and financing of the proliferation of weapons of mass destruction for the period up to 2020. The influence of international legal acts/organizations, including FATF, MONEYVAL, Egmont Group, Directives (EU) and others, which applied their measures of influence Ukraine in the field of financial monitoring, this manner to improve the legislation on the territory of Ukraine. In general, financial monitoring of the banking sector of Ukraine has undergone significant changes since its inception. International organizations play an important role in financial monitoring, but the regulatory framework is crucial in ensuring proper financial monitoring. According to the analysis, the imperfect legal provision did not fully affect the efficiency of the system in the field of prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and financing of proliferation of weapons of mass destruction.

Keywords: financial monitoring, terrorism financing, financing of the proliferation of weapons of mass destruction, legalization (laundering) of income, anti-money laundering, banking sector, law.

JEL Classification G28, G21, G29, O19

Formulas: 0; fig.: 0; tabl.: 0; bibl.: 10.

Вступ. У зв'язку зі значним спектром діяльності, яку здійснюють банки, через них проводиться велика кількість фінансових операцій, тому саме вони і є посередниками у процесі руху грошових коштів як усередині однієї країни, так і під час міжнародних розрахунків. Через специфіку своєї діяльності банківські установи часто використовуються для легалізації (відмивання) коштів, отриманих незаконним шляхом. В Україні через несприятливі економічні обставини має місце ще недостатній фінансовий контроль і моніторинг за здійсненням фінансових операцій. Тому здійснення банками заходів щодо запобігання цим діянням і створення ефективного механізму протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, набуває особливого значення.

Аналіз досліджень і постановка завдання. Дослідженням фінансового моніторингу займалися такі вчені: О. Балануца, К. Бисага, О. Барановський, С. Діденко, Т. Ковч, В. Краліч, Н. Москаленко, О. Сербина та інші.

У їхніх працях розкрито завдання, що стосуються системи фінансового моніторингу, зокрема, щодо аналізу джерел незаконного походження коштів, особливостей формування і вдосконалення системи фінансового моніторингу, виявлення проблемних аспектів і знаходження шляхів їх вирішення та інші.

Утім, потребують ще поглибленого дослідження чинні нормативно-правові акти, комплексний підхід до чинників, які впливають на легалізацію доходів,

одержаних злочинним шляхом, і сучасний процес фінансового моніторингу тощо.

Метою статті є розкриття сутності трансформаційних змін щодо фінансового моніторингу в банківському секторі України, дослідження інституційно-правових передумов становлення і розвитку системи фінансового моніторингу в Україні.

Результати дослідження. Відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, як суспільне явище існує дуже давно. Однак заходи щодо протидії відмиванню доходів з'явилися значно пізніше.

Сьогодні бізнесове середовище вже використовує чимало механізмів легалізації незаконно отриманих коштів. Утім, для недопущення таких дій створена та ефективно діє система фінансового моніторингу.

У Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.02.2019 № 361-IX (далі — Закон про ПВК / ФТ) трактується визначення «фінансового моніторингу» як сукупності заходів, які вживаються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії, що включають проведення державного і первинного фінансового моніторингу. У ньому визначено, що суб'єктами державного фінансового моніторингу є, зокрема, Національний банк України, Міністерство цифрової трансформації України, спеціально уповноважений орган, та інші, а суб'єктами первинного

фінансового моніторингу — банки і багато інших суб'єктів, що зазначені в Законі про ПВК/ФТ [1].

Водночас до початку XXI століття Україна не мала повноцінної системи фінансового моніторингу. Побудова системи фінансового моніторингу розпочалася з реалізації Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, яка ратифікована Україною 1991 року.

З набуттям Україною членства в Раді Європи 1995 року було розпочато процес приєднання до європейських конвенцій із кримінального судочинства.

Так, на початку 2000-х років Україна розпочала впровадження міжнародних договорів у сферу фінансового моніторингу. Такими заходами були, зокрема: установлення кримінальної відповідальності за протизаконні діяння, а також включення до певних законодавчих актів окремих розділів щодо запобігання використанню фінансової системи з метою легалізації доходів [2].

Крім того, рекомендації FATF [англ. Financial Action Task Force on Money Laundering — Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей (ФАТФ)] суттєво вплинули на формування національних систем запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Країни — члени FATF на постійній основі збирають інформацію та відомості про основні тенденції у сфері відмивання коштів, за результатами такої діяльності складають і публікують звіти / інформацію, що містять аналіз і критичні зауваження до національних систем фінансового моніторингу. У серпні 2001 року Кабінетом Міністрів України і Національним банком України спільно ухвалено постанову «Про Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF)» [3].

На Пленарному засіданні FATF, яке відбулося у вересні 2001 року, було зазначено, що заходи, які вживаються Україною у сфері протидії відмиванню коштів, є недостатніми та її включено до «чорного списку». Крім того, акцентувалася увага на високій частці тіньового сектору економіки України і недостатній боротьбі з відмиванням коштів, зокрема відсутності спеціального закону, а також відсутності національного підрозділу фінансової розвідки. Унаслідок чого розпочалася активна розбудова антилегалізаційної системи [2].

Таким чином, у січні 2002 року було створено національний підрозділ фінансової розвідки, який спочатку діяв як Державний департамент фінансового моніторингу, згодом трансформований у Державний комітет фінансового моніторингу, сьогодні це вже Державна служба фінансового моніторингу України (далі — Держфінмоніторинг України). Надалі було розпочато створення територіальних структурних підрозділів Держфінмоніторингу України (2005 року

— центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом), що поліпшило його взаємодію з державними й правоохоронними органами на місцях [2]. Крім того, 30 квітня 2002 року було ухвалено постанову Правління Національного банку України, яка передбачала розроблення банками України програм з метою протидії легалізації (відмиванню) грошей, отриманих злочинним шляхом, проте 2011 року вона втратила силу [4].

Початком становлення системи фінансового моніторингу в Україні вважається ухвалення Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» № 249-IV від 28 листопада 2002 року (втрата чинності від 06.02.2015) [5]. На той час він цілком відповідав міжнародним стандартам і визначав межі моніторингової діяльності, установлюючи насамперед, які доходи мають злочинне походження. Передумовами введення цього закону стали події 11 вересня 2001 року у США, коли проблема боротьби із легалізацією кримінальних доходів і фінансуванням тероризму набула особливої актуальності. Основою для створення тогочасного антилегалізаційного законодавства стали стандарти FATF.

Водночас після втілення низки заходів щодо створення національної системи запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, 14 лютого 2003 року FATF було знято економічні санкції, а 14 червня 2003-го відбулося ухвалення постанови Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» № 189 (втрата чинності від 26.06.2015) [6].

Слід зазначити, що 2004 року після виконання всіх узятих на себе зобов'язань щодо усунення недоліків фінансового моніторингу Україна була виключена із «чорного списку» [7], а Держфінмоніторинг України став членом Егмонтської групи [2].

Однак 2010 року FATF включила Україну до «сірого списку» через стратегічні недоліки в системі протидії відмиванню коштів. З метою усунення недоліків Україною спільно з Контрольною групою FATF із питань міжнародного співробітництва було розроблено низку заходів, виконання яких сприяло виключенню України із зазначеного списку, що відбулося вже 2011-го [2].

Шістнадцятого лютого 2012 року FATF затверджено нововведені «Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення» (Рекомендації FATF) [8], що визначили перспективи розвитку національної системи фінансового моніторингу.

Чотирнадцятого жовтня 2014 року Верховною Радою України було ухвалено Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню

тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 1702-VII (втрата чинності 28.04.2020) [9].

З 2015 року почався новий етап розвитку у вітчизняній банківській системі. На 48-му Пленарному засіданні Спеціального Комітету експертів Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів боротьби з відмиванням коштів і фінансування тероризму (MONEYVAL) українською делегацією було презентовано доповідь щодо прогресу України в цій сфері, у результаті чого позитивно оцінено реалізовані заходи [2]. Так, 2015 року схвалено Стратегію розвитку системи запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року (далі — Стратегія), а 2017-го відповідна Стратегія була оновлена [10], метою якої було вдосконалення і забезпечення стабільного функціонування системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

А 2019 року було ухвалено Закон про ПВК / ФТ, який набув чинності 28 квітня 2020 року, основою для його створення були: рекомендації FATF, Директива (ЄС) 2015/849 «Про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму», Регламент (ЄС) 2015/847 «Про інформацію, що супроводжує грошові перекази» тощо.

Крім того, Закон про ПВК/ФТ містить багато нововведень, зокрема ним передбачено: ризик-орієнтований підхід і перехід до кейсового звітування; використання належної перевірки, здійсненої іншим суб'єктом первинного фінансового моніторингу; збільшення суми фінансових операцій, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу (з 150 тис. грн до 400 тис. грн) та зменшення кількості ознак таких фінансових операцій (із 17 до чотирьох); новітні можливості ідентифікації та верифікації клієнтів у банках; створення прозорого інструменту притягнення до відповідальності за порушення; оптимізацію витрат банків і фінансових установ на звітування про фінансові операції (завдяки автоматизації та зменшенню періодичності інформування); процедуру розкриття кінцевих бенефіціарних власників [1].

Висновки. Фінансовий моніторинг банківського сектору України пережив значні зміни з початку його становлення. Важливу роль у фінансовому моніторингу відіграють міжнародні організації, однак вирішальною в забезпеченні належного здійснення фінансового моніторингу є нормативно-правова база.

Як свідчить проведений аналіз, саме недосконале правове забезпечення повною мірою не вплинуло на підвищення ефективності системи у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Список використаної літератури

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 25. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 26.03.2021).
2. Бисага К. В. Національна система запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення України: етапи становлення й розвитку. *Держава та регіони. Державне управління*. 2016. № 1. С. 37—49.
3. Про Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмивання грошей (FATF) : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.01.2001 № 1124. *Законодавство України*. 2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1124-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.03.2021).
4. Про схвалення Методичних рекомендацій з питань розроблення банками України програм з метою протидії легалізації (відмиванню) грошей, отриманих злочинним шляхом : Постанова Національного банку України від 30.04.2002 № 164 (втрата чинності). *Законодавство України*. 2002. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-02#Text> (дата звернення: 27.03.2021).
5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом або фінансуванню тероризму : Закон України від 28.11.2002 № 249-IV (втрата чинності). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 1. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249-15#Text> (дата звернення: 27.03.2021).
6. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу : Постанова Правління Національного банку України від 14.05.2003 № 189 (втрата чинності). *Законодавство України*. 2003. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0381-03#Text> (дата звернення: 27.03.2021).
7. Пленарне засідання Верховної Ради України від 16 березня 2004 року. 2004. URL : <https://www.rada.gov.ua/print/1760.html> (дата звернення: 27.03.2021).
8. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдження зброї масового знищення : Рекомендації FATF від 16.02.2012 / Неофіційний переклад

- Державної служби фінансового моніторингу України. 2012. URL : http://uainsur.com/wp-content/uploads/2012/04/New_FATF_Standarts.pdf (дата звернення: 27.03.2021).
9. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон від 14.10.2014 № 1702-VII (втрата чинності). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 50—51. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18#Text> (дата звернення: 27.03.2021).
  10. Про схвалення Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1407-р. *Законодавство України*. 2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1407-2015-%D1%80#Text> (дата звернення: 27.03.2021).

References

1. Verkhovna Rada Ukrainy. (2020). Pro zapobihannia ta protydiuu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia: Zakon Ukrainy vid 06.12.2019 № 361-IX [On prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, financing of terrorism and financing of proliferation of weapons of mass destruction: Law of Ukraine of 06.12.2019 № 361-IX]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy — Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 25. Retrieved March 23, 2021, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> [in Ukrainian].
2. Bysaha, K. V. (2016). Natsionalna systema zapobihannia ta protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia Ukrainy: etapy stanovlennia y rozvytku [National system of prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, financing of terrorism and financing of proliferation of weapons of mass destruction of Ukraine: stages of formation and development]. *Derzhava ta rehiony. Derzhavne upravlinnia — State and regions. Public Administration*, 1, 37—49 [in Ukrainian].
3. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2001). Pro Sorok rekomendatsii Hrupy z rozrobky finansovykh zakhodiv borotby z vidmyvannia hroshei (FATF): Postanova vid 28.01.2001 № 1124 [On the Forty Recommendations of the Financial Action Task Force (FATF): Resolution of January 28, 2001 № 1124]. *Zakonodavstvo Ukrainy — Legislation of Ukraine*. Retrieved March 27, 2021, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1124-2001-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
4. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2002). Pro skhvalennia Metodichnykh rekomendatsii z pytan rozroblennia bankamy Ukrainy proham z metoiu protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) hroshei, otrymanykh zlochynnym shliakhom: Postanova vid 30.04.2002 № 164 (vtrata chynnosti) [On approval of Methodical recommendations on the development of programs by Ukrainian banks to combat money laundering: Resolution of 30.04.2002 № 164 (repeal)]. (2002). *Zakonodavstvo Ukrainy — Legislation of Ukraine*. Retrieved March 27, 2021, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-02#Text> [in Ukrainian].
5. Verkhovna Rada Ukrainy. (2003). Pro zapobihannia ta protydiuu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom abo finansuvanniu teroryzmu: Zakon Ukrainy vid 28.11.2002 № 249-IV (vtrata chynnosti) [On prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime or terrorist financing: Law of Ukraine of 28.11.2002 № 249-IV (expiration)]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy — Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 1. Retrieved March 27, 2021, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249-15#Text> [in Ukrainian].
6. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2003). Pro zatverdzhennia Polozhennia pro zdiisnennia bankamy finansovoho monitorynhu: Postanova Pravlinnia vid 14.05.2003 № 189 (vtrata chynnosti) [On approval of the Regulations on financial monitoring by banks: Resolution of the Board of May 14, 2003 № 189 (repeal)]. *Zakonodavstvo Ukrainy — Legislation of Ukraine*. Retrieved March 27, 2021, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0381-03#Text> [in Ukrainian].
7. Verkhovna Rada Ukrainy. (2004). *Plenarne zasidannia 16 bereznia 2004 roku [Plenary session on March 16, 2004]*. Retrieved March 27, 2021, from <https://www.rada.gov.ua/print/1760.html> [in Ukrainian].
8. FATF. (2012). *Mizhnarodni standarty z protydii vidmyvanniu dokhodiv ta finansuvanniu teroryzmu i rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia: Rekomendatsii vid 16.02.2012 [International standards for combating money laundering and terrorist financing and proliferation of weapons of mass destruction: Recommendations dated 16.02.2012]*. Retrieved March 27, 2021, from http://uainsur.com/wp-content/uploads/2012/04/New_FATF_Standarts.pdf [in Ukrainian].
9. Verkhovna Rada Ukrainy. (2014). Pro zapobihannia ta protydiuu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia: Zakon vid 14.10.2014 № 1702-VII (vtrata chynnosti) [On prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, financing of terrorism and financing of proliferation of weapons of mass destruction: Law of 14.10.2014 № 1702-VII (repeal)]. *Vidomosti*

- Verkhovnoi Rady Ukrainy — Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 50—51. Retrieved March 27, 2021, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18#Text> [in Ukrainian].
10. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2015). Pro skhvalennia Stratehii rozvytku systemy zapobihannia ta protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia na period do 2020 roku: Rozporiadzhennia vid 30.12.2015 № 1407-r [On approval of the Strategy for the development of the system of prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and financing of proliferation of weapons of mass destruction until 2020: Order dated 30.12.2015 № 1407-r]. *Zakonodavstvo Ukrainy — Legislation of Ukraine*. Retrieved March 27, 2021, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1407-2015-%D1%80#Text> [in Ukrainian].